

Home > Materialen > Afvalplan gips

Ontwerp Circulair Materialenplan

Afvalplan gips

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel 'Instrumenten'.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Materialen > Afvalplan gips

Afvalplan gips

Dit afvalplan geeft het toetsingskader waar bevoegd gezag rekening mee moet houden bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking en het grensoverschrijdend transport van gips.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit plan bevat de toetsingskaders voor het vergunnen van de verwerking van en het grensoverschrijdend transport van gips. Bevoegde gezagen moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met deze toetsingskaders.

Het tweede deel van dit plan geeft toelichting op de toetsingskaders in het eerste deel. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen.

Aan het einde is beschreven wat de toekomstplannen zijn voor de toetsingskaders van dit afvalplan. Kijk voor meer informatie over de verschillende ketenplannen en afvalplannen bij [[materialen](#)].

Inhoud

Toetsingskaders

1. Afbakening toetsingskaders
2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken
  - 2.1. Mengen van afvalstoffen
  - 2.2. Minimumstandaard
3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Toelichting

4. Toelichting op de afbakening
5. Toelichting op hoogwaardig verwerken
  - 5.1. Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen
  - 5.2. Minimumstandaard
  - 5.3. Zeer zorgwekkende stoffen
6. Overige informatie
  - 6.1. Afvalstof of niet-afvalstof
  - 6.2. Terugwinnen van kritieke materialen
  - 6.3. BREF in relatie tot de minimumstandaard
  - 6.4. Bronvermelding

Toekomstplannen

Toetsingskaders

Dit deel van het plan beschrijft hoe bedrijven gips moeten verwerken en wat daarbij de aandachtspunten zijn. Het bevat het toetsingskader voor het bevoegd gezag voor het vergunnen van het verwerken van deze afvalstoffen en het toetsingskader voor het toestaan van grensoverschrijdend transport door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Bevoegde instanties moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met het CMP en dus met deze toetsingskaders (artikel 10.14 van de Wet milieubeheer).

De primaire doelgroepen waarvoor dit plan geschreven is, zijn zowel de bedrijven die deze afvalstoffen verwerken of grensoverschrijdend transporteren als het bevoegd gezag dat voor deze activiteiten toestemming moet verlenen. Die toestemming wordt verleend in een omgevingsvergunning voor het verwerken van de afvalstoffen of met een beschikking op een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport. Voor de omgevingsvergunning zijn gemeenten en provincies het bevoegd gezag (namens hen vaak een omgevingsdienst). Voor de beschikking op de kennisgeving is dat de minister (namens de minister de ILT).

Omdat dit deel primair geschreven is voor afvalverwerkende bedrijven en het bevoegd gezag, worden specifieke technische en juridische termen gebruikt. Voor het lezen van dit deel is daarom een bepaalde mate van kennis over de afvalwetgeving, het proces van vergunningverlening en de regels voor grensoverschrijdend transport vereist. Voor lezers die niet tot de primaire doelgroep behoren en toch meer informatie over het verwerken van deze afvalstof willen lezen, zijn met name de paragrafen met toelichting interessant.

1. Afbakening toetsingskaders

De bepalingen van dit afvalplan gelden voor de volgende afvalstoffen:

Afvalstoffen	Toelichting
Gips	<p>Deze afvalstof bestaat in hoofdzaak uit gips in de vorm van (stukken) gipsblokken, gipsplaten en pleisterwerk hoofdzakelijk afkomstig van de bouw, decorbouw etc. Het gaat om gips afkomstig van de volgende bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan de bron gescheiden en gescheiden afgegeven gips (bouw- en slooplocaties, milieustraat); • Gips afgescheiden uit sorteerinstallaties; • Gips productieafval.

Een uitgebreide toelichting op de afbakening staat in [\[paragraaf 4\]](#). Onderdeel daarvan is een overzicht van afvalstoffen die lijken op de afvalstoffen van dit afvalplan, maar vallen onder andere afval- of ketenplannen.

2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken

Om materialen beschikbaar te houden voor de economie is het van belang om afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk te verwerken. Voor hoogwaardige verwerking of vanuit de zorg voor mens en milieu is het soms nodig om verontreinigingen af te scheiden of afvalstoffen integraal te verwijderen. Voor de gewenste verwerking kan het noodzakelijk zijn om afvalstoffen gescheiden te houden. Onderstaande paragrafen gaan in op de volgende aspecten die van belang zijn het bij het vergunnen van het verwerken van gips:

- vergunnen van mengen (2.1)
- de minimumstandaard (2.2)

2.1 Mengen van afvalstoffen

Mengen is in het Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#)) aangewezen als een milieubelastende activiteit waarvoor in bepaalde gevallen een vergunning nodig is. Het gaat zowel over het mengen van afvalstoffen onderling als over het mengen met niet-afvalstoffen. Ook bij het

samenvoegen binnen één afvalcategorie kan sprake zijn van mengen en kan een vergunningplicht gelden.

De [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)] is een hulpmiddel om na te gaan of voor het mengen een vergunning is vereist.

2.1.1 De afvalcategorieën

De afvalcategorieën uit bijlage II van Bal vormen de basis voor het gescheiden houden van afval en voor de vergunningplicht voor het mengen van afvalstoffen. Correct gescheiden houden van afvalstoffen waarborgt een latere (hoogwaardige) verwerking volgens de minimumstandaard. De [[minimumstandaard](#)] is daarom de basis voor de indeling in deze categorieën.

Onderstaande tabel verduidelijkt welke afvalstoffen onder welke afvalcategorie vallen.

Nr.	ga/nga*	Afvalcategorie Bal	Afvalstoffen die hieronder vallen
51	nga	Gips, gipsblokken, gipsplaat	Gips, gipsblokken, gipsplaat die: <ul style="list-style-type: none"> aan de bron zijn gescheiden en gescheiden zijn afgegeven (bouw- en slooplocaties, milieustraat) zijn afgescheiden uit sorteerinstallaties of vrijkomen als productieafval.
110	ga	Overige gevaarlijke afvalstoffen die op een stortplaats mogen worden gestort volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Circulair Materialenplan	Niet voor recycling geschikt gips dat gevaarlijk afval is. Hieronder: <ul style="list-style-type: none"> valt gips als het vochtgehalte meer dan 10% bedraagt; valt gips als het materiaal gevaarlijke stoffen bevat; of vallen gipsplaten die verlijmd zijn met isolatiemateriaal.
111	nga	Overige niet-gevaarlijke afvalstoffen die op een stortplaats mogen worden gestort volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Circulair Materialenplan	Niet voor recycling geschikt gips dat geen gevaarlijke afvalstof is. Hieronder: <ul style="list-style-type: none"> valt gips als het vochtgehalte meer dan 10% bedraagt; valt gips als het materiaal gevaarlijke stoffen bevat; of vallen gipsplaten die verlijmd zijn met isolatiemateriaal.

* ga = gevaarlijk afval; nga = niet-gevaarlijk afval

De wettelijke regels over hoe deze bedrijven hun afvalstoffen gescheiden moeten houden staan in [[paragraaf 5.1.1 'gescheiden houden van afvalstoffen'](#)].

2.1.2 Vergunnen van mengen

Het bevoegd gezag toetst een vergunningaanvraag voor het mengen aan het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en de daarin opgenomen toetsingskaders. Dit plan bevat voor gips geen specifieke bepalingen waarmee het bevoegd gezag in afwijking op de algemene toetsingskaders rekening moet houden. [[Paragraaf 5.1.2](#)] licht toe wat zowel de wetgeving als de toetsingskaders van het CMP concreet betekenen voor het vergunnen van het mengen van gips.

2.2 Minimumstandaard

Het verwerken van gips moet plaatsvinden in overeenstemming met onderstaande minimumstandaard(en). Dit betekent dat het bevoegd gezag ook voor hoogwaardiger vormen van verwerken vergunning kan verlenen, tenzij de minimumstandaard hiervoor specifieke beperkingen bevat.

Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het verwerken van de afvalstoffen op een manier die laagwaardiger is dan de minimumstandaard als sprake is van

uitzonderingsgevallen, zoals bijvoorbeeld bij calamiteiten of de aanwezigheid van bepaalde ZZS. Zie ook de [[Leidraad gebruik minimumstandaard](#)].

De volgende minimumstandaarden gelden voor het verwerken van gips:

Deelstroom	Afvalstof	Minimumstandaard
a	Gips	Recycling.
b	Niet voor recycling geschikt gips. Dit is: <ul style="list-style-type: none"> • gips waarvan het vochtgehalte meer dan 10% bedraagt; of • gips dat gevaarlijke stoffen bevat; of • gipsplaten die verlijmd zijn met isolatiemateriaal; of • gips waarvoor de recyclingroute zo duur is dat de kosten voor afgifte van deze partijen aan de poort van de verwerker door de ontdoener, meer zouden bedragen dan €265,-/ton.	Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.

Een toelichting op bovenstaande minimumstandaard(en) in relatie tot hoogwaardige verwerking staat in [[paragraaf 5.2 'toelichting op de minimumstandaard'](#)].

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Het kan zijn dat er ZZS in de afvalstof zitten. Zowel de beschreven wetgeving als de toetsingskaders van [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] kunnen beperkingen stellen aan het verwerken van afvalstoffen met ZZS. Bij het beoordelen of een verwerking kan worden vergund, betreft het bevoegd gezag ook deze hoofdstukken. In [[paragraaf 5.3 van dit plan](#)] staat meer informatie.

3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Onderstaand toetsingskader is gebaseerd op het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)]. Daarin staat het algemene toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor het grensoverschrijdend transport (verder: overbrenging) van afvalstoffen vanuit of naar Nederland die de ILT hanteert in het kader van de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

In dit afvalplan is bovenstaande uitgewerkt tot een specifiek toetsingskader voor het beoordelen of het overbrengen van gips is toegestaan. Indien dit specifieke toetsingskader afwijkt van het bepaalde in het hoofdstuk grensoverschrijdend transport, dan gaat het toetsingskader van dit afvalplan voor.

Op 20 mei 2024 is de gewijzigde [Verordening \(EU\) 2024/1157](#) in werking getreden. De gewijzigde EVOA (hierna nEVOA) treedt gefaseerd in werking. Tot 20 mei 2026 zijn de bepalingen van [Verordening \(EU\) 1013/2006](#) nog van toepassing op het overbrengen van afval. In het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)] wordt hier verder op ingegaan. Wanneer het in dit hoofdstuk specifiek gaat over bepalingen uit de gewijzigde EVOA is dit aangeduid met 'nEVOA'. In de overige gevallen staat er enkel 'EVOA'. Als de oude en nieuwe bepalingen dezelfde zijn maar bijvoorbeeld de artikelen anders genummerd zijn, dan is het artikel uit de gewijzigde EVOA als uitgangspunt genomen en het artikel uit de nog niet gewijzigde EVOA tussen haakjes gezet.

Mate van nuttige toepassing / elke mate van storten of anderszins verwijderen

Wanneer in onderstaande tekst wordt gesproken over 'de mate van nuttige toepassing' heeft dat betrekking op de afvalstof nadat niet-materiaaleigen afval is afgescheiden. Dit geldt ook voor de zinsnede 'elke mate van storten of anderszins verwijderen'. Ook dan gaat het over de afvalstof nadat niet-materiaaleigen afval is afgescheiden.

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Als in de afvalstoffen die worden overgebracht ZZS voorkomen, kan het nodig zijn om van onderstaande toetsingskader af te wijken. Bijvoorbeeld als er POP's inzitten waardoor de POP-verordening beperkingen stelt aan het verwerken. [Hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen] geeft een overzicht van de wetgeving rond het verwerken van afvalstoffen met ZZS en biedt toetsingskaders wanneer een verwerking doelmatig is. Dit kan ook van belang zijn bij het beoordelen van een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport.

Reikwijdte van het toetsingskader, bezwaargronden en voorwaarden

Onderstaand toetsingskader geldt voor alle deelstromen voor gips zoals benoemd in [de minimumstandaard] van dit afvalplan. Waar nodig benoemt het toetsingskader bepaalde deelstromen afzonderlijk, omdat daarvoor afwijkende bepalingen of voorwaarden gelden.

Het toetsingskader geldt voor de volgende overbrengingen:

- het overbrengen van afval binnen de Europese Unie, en
- invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij toetsing aan de EVOA al direct leidt tot bezwaar, zie [paragraaf 3.3.1. 'verbodsbepalingen'] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'.

Het toetsingskader geeft aan wanneer een overbrenging niet is toegestaan en of er specifieke bepalingen gelden. In alle overige gevallen is de overbrenging wel toegestaan. In de eerste tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor nuttige toepassing' (artikel 12 EVOA). In de tweede tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor verwijderen' (artikel 11 EVOA). Voor het overbrengen voor verwijderen geldt vanaf 21 mei 2026 dat artikel 11 nEVOA van toepassing is. Vanaf deze datum verlenen de bevoegde autoriteiten van verzending en van bestemming geen toestemming voor een overbrenging voor verwijderen, tenzij aan alle voorwaarden uit artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA is voldaan. Zie ook het [hoofdstuk grensoverschrijdend transport].

Nuttige toepassing waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Vorbereiding voor hergebruik voor deelstroom a	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor gips geldt dat elke mate van storten of anderszins verwijderen te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
Vorbereiding voor hergebruik voor deelstroom b	Gezien de aard van de afvalstoffen niet van toepassing.
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is het geval wanneer minder wordt gerecycled dan gangbaar is bij verwerking van gips in Nederland. Daarbij geldt voor recyclebaar gips dat elke mate van storten of anderszins verwijderen te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
Andere nuttige toepassing	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van recycling mogelijk is, tenzij: <ul style="list-style-type: none"> • uit de kennisgeving blijkt dat recycling niet mogelijk is vanwege de aard of samenstelling van de afvalstof, of • dat de kosten van recycling meer bedragen dan € 265,-/ton én, • er niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd. (bezwaargrond artikel 12 lid 1 onder a, b en/of e nEVOA (artikel 12 lid 1 onder a en bij overbrenging naar Nederland artikel 12 lid 1 onder k EVOA)). Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten bate van opvulling of nuttige toepassing in de diepe ondergrond, als mede het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulmateriaal.

Verwijderen waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
--	---

Alle vormen van (voorlopig) verwijderen behalve storten voor deelstroom a	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van nuttige toepassing mogelijk is (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a EVOA)).
Verbranden als vorm van verwijderen voor deelstroom b	Omdat verbranden voor deze afvalstroom geen realistische verwerkingsroute is.
Andere vormen van (voorlopig) verwijderen anders dan verbranden als vorm van verwijderen of storten voor deelstroom b	Als de verwerking resulteert in een te storten fractie op grond van <u>nationale zelfvoorziening</u> ; en bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen als er een deel wordt gestort (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).
Storten	Omdat hoogwaardiger verwerken mogelijk is, en/of <ul style="list-style-type: none"> • op grond van nationale zelfvoorziening, en • bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).

Toelichting

Dit deel van het plan geeft toelichting op de toetsingskaders. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport.

Het gehele plan, en dus ook de toelichting, gaat over afvalstoffen. Daarom is ook de vraag belangrijk wanneer sprake is van een afvalstof of niet. In [paragraaf 6.1 'afvalstof of niet-afvalstof'] staat hierover specifieke informatie.

4. Toelichting op de afbakening

Dit plan heeft betrekking op gescheiden gehouden of afgescheiden gips dat voornamelijk afkomstig is van bouw- en sloopwerkzaamheden. Afvalgips wat vrijkomt bij andere activiteiten, zoals stand- en decorbouw en productie van gipselementen, en vergelijkbaar is met gips van bouw- en sloopwerkzaamheden valt ook onder dit afvalplan. Rookgasontzwavelingsgips (RO-gips) valt nadrukkelijk niet onder dit afvalplan.

Het materiaal gips

Natuurgips wordt gedolven in dagbouw mijnen of in ondergrondse mijnen. De zuiverheid van natuurgips is 75 % tot 95 % calciumsulfaat en de rest bestaat uit klei en kalk. Bij de productie van bouwmaterialen of andere producten van gips kunnen hulpstoffen worden toegevoegd. Gipsplaten kunnen bijvoorbeeld glasvezel en siliconen bevatten.

Gipsafval komt in zeer schone tot redelijk schone vorm vrij bij de productie, bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en de rookgasreiniging. Daarnaast neemt de milieustraat gipsafval in. Gips afkomstig van het sorteren van gemengd bouw- en sloopafval bevat de meeste verontreinigingen.

Gips wordt vaak in een adem genoemd met cellenbeton, maar dit is een ander materiaal. Vervuiling van gips met cellenbeton en vice versa bemoeilijkt de recycling van beide afvalstoffen. Gipsblokken en cellenbeton zijn op het oog goed van elkaar te onderscheiden.

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn, maar onder andere plannen vallen

Onderstaande afvalstoffen zijn enigszins vergelijkbaar met de afvalstoffen uit dit plan, maar vallen onder andere plannen (niet limitatief):

Afvalstoffen	Afvalplan, ketenplan of afvalhiërarchie
RO-gips van energiecentrales	[Afvalplan reststoffen kolencentrales]
Gips vrijkomend bij industriële productieprocessen	[Afvalplan procesafhankelijk industrieel afval]
RO-gips wat vrijkomt bij diverse installaties voor de verbranding van afval en bij grote stookinstallaties	Verwerken volgens de [afvalhiërarchie] in het 'hoofdstuk hoogwaardige verwerking'.
Gips verkleefd met asbest, waarbij de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie ambiboolasbest, meer dan 100 mg per kg droge stof bedraagt	[Afvalplan asbesthoudend afval]
Gipsafval van ziekenhuizen	[Afvalplan zorgafval]
(Gipshoudend) gemengd bouw- en sloopafval	[Afvalplan bouw- en sloopafval gemengd]
Gemengde afvalstoffen die voor meer dan 27% uit gips bestaan afkomstig van galvanische of chemische industrie of van andere productieprocessen	[Afvalplan zwavelhoudend afval]
Gemengde sorteerfracties uit de verwerking van bouw- en sloopafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar bedrijfsafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar (grof) huishoudelijk restafval en het bij particulieren vrijkomende (ongesorteerd) verbouwingsafval	[Afvalplan bouw- en sloopafval gemengd]

Euralcodes die een relatie hebben met dit plan (indicatief)

De volgende euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit afvalplan: 170801*; 170802.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere keten- of afvalplannen. Uitsluitend [de afbakening] van dit afvalplan bepaalt wat onder dit plan valt en niet deze opsomming van euralcodes.

5. Toelichting op hoogwaardig verwerken

5.1 Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen

Voor mengen is in veel gevallen een vergunning nodig (zie de [Beslisboom vergunningplicht mengen]). De minimumstandaard en de afvalcategorieën uit bijlage II van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormen de basis voor de regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen. In [paragraaf 2.1.2 'vergunnen van mengen'] is het toetsingskader opgenomen voor het vergunnen van het mengen van [afvalstoffen]. Wanneer sprake is van 'mengen' staat beschreven in [paragraaf 4.1 'definitie van mengen'] van hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'.

5.1.1 Gescheiden houden van afvalstoffen

Onderstaand overzicht vat samen wanneer bedrijven of andere doelgroepen een verplichting hebben rond het gescheiden houden van gips. Soms is het een directe wettelijke verplichting en soms een afgeleide van het feit dat 'mengen' een milieubelastende activiteit is. Wil iemand die een plicht heeft om afvalstoffen gescheiden te houden deze toch samenvoegen, dan is sprake van mengen.

Situatie	Wettelijke verplichting (direct of afgeleid)
Gescheiden houden van bouw- en sloopafval op de bouw- en slooplocatie	Op bouw- en slooplocaties van bouwwerken geldt een wettelijke verplichting tot gescheiden houden en gescheiden afvoeren van gips dat vrijkomt bij het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken (<i>art. 7.24, 7.25 en 7.26 Besluit bouwwerken leefomgeving</i>). Dit geldt ook voor mobiele puinbrekers die tijdelijk op bouw- en slooplocaties staan (<i>Besluit bouwwerken leefomgeving, afdeling 7.2 Mobiel breken van bouw- en sloopafval</i>).
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (algemeen)	Bedrijven moeten gipsafval gescheiden houden en gescheiden afvoeren van ander afval, tenzij zij vergunning hebben voor mengen (<i>art. 3.195 en art. 3.196 Bal en hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'</i>). [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1 'vergunnen van mengen'] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen.
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijk afval (voorafgaand aan inzameling of afgifte)	Onderstaande regels gelden uitsluitend voor 'ontdoeners' voordat de afvalstoffen zijn ingezameld of afgegeven. Ze gelden bovendien alleen voor ontdoeners die de afvalstoffen uitsluitend opslaan, mengen, opbulken, scheiden, herverpakken en/of verdichten. Deze regels wijken af van de regels over het gescheiden houden algemeen. Bedrijven moeten gipsafval dat bij de productie vrijkomt altijd per afvalcategorie gescheiden houden en gescheiden afvoeren (<i>art. 3.39 Bal en Hoofdstuk mengen</i>). Een bedrijf dat gipsafval toch wil mengen met ander afval, heeft een vergunning nodig. [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen. De Afvalwijzer voor bedrijven is een instrument om te toetsen welke afvalstoffen een specifiek bedrijf gescheiden moet houden.
Gescheiden houden tijdens inzamelen	Inzamelaars moeten gipsafval dat gescheiden wordt afgegeven altijd per afvalcategorie gescheiden houden (<i>art. 1b van het Besluit inzamelen afvalstoffen</i>).

De milieustraat (grof huishoudelijk afval)	Gipsafval is een van de 18 afvalstoffen waarvoor de milieustraat een opslagvoorziening moet hebben of kenbaar moet maken waar particulieren terecht kunnen als de milieustraat dit afval zelf niet inneemt (<i>art. 4.623 van het Bal</i>). Voor gipsafval zou het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift de milieustraat toestemming kunnen geven om geen aparte inzamelvoorziening te hebben, maar als een slim mengsel op te slaan. Voorwaarden zijn onder andere dat het onmogelijk is om een aparte voorziening voor alle 18 afvalstoffen te hebben en dat er een gelijk niveau van afvalscheiding wordt bereikt door nascheiding of andere maatregelen. Het is voor gipsafval echter niet mogelijk om dit gelijk niveau van afvalscheiding te bereiken door nascheiding. Daarom kan het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift geen toestemming voor dit mengen geven. [Hoofdstuk gescheiden inzameling huishoudelijk afval] gaat specifiek in op scheiden op de milieustraat.
---	--

5.1.2 Toelichting op mengen van afvalstoffen

Bij het verwerken van afval vindt vaak ook mengen plaats met ander afval of met niet-afval. Voor het beoordelen van 'mengen' zijn het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] en de daarin opgenomen toetsingskaders de basis. Daar moet het bevoegd gezag altijd rekening mee houden.

In het hoofdstuk komt een aantal specifieke situaties van mengen aan bod, zoals bijvoorbeeld:

- [paragraaf 4.2.2 'mengen van gevaarlijk afval']
- [paragraaf 4.2.5 'mengen voorafgaand aan of tijdens storten']

Kijk altijd bij alle toetsingskaders van het hoofdstuk of deze op het mengen van gips van toepassing zijn.

De essentie van het vergunnen van het mengen van gips is dat verwerking conform de minimumstandaard mogelijk moet blijven na het mengen. Voor gips betekent dat het volgende:

- Het bevoegd gezag kan het mengen van gipsafval (afvalcategorie 51) onderling, met andere (gips)afvalstoffen of niet-afvalstoffen alleen vergunnen als recycling van het mengsel mogelijk is. Dat betekent dat het mengsel voldoet aan de acceptatiecriteria van het recyclingbedrijf. Andere gipsafvalstoffen zijn bijvoorbeeld gips van afvalstofcategorie 74 (rookgasreinigingsgips van kolencentrales), 111 (rookgasreinigingsgips van afvalverbranding) en 112B (medisch gips).
- Mengen van gipsafval met cellenbeton (afvalcategorie 52) kan alleen worden toegestaan als het bedrijf heeft aangetoond dat recycling van gips niet mogelijk is of duurder dan €265,-/ton.
- Het bevoegd gezag kan vergunning verlenen voor het mengen van niet recyclebaar gips en andere afvalstoffen binnen of tussen afvalcategorie 110 en 111 ten behoeve van storten als het bedrijf heeft aangetoond dat recycling niet mogelijk is of duurder dan €265,-/ton én de vergunningaanvraag voldoet aan het toetsingskader van [hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal].

Het heeft overigens wel de voorkeur dat gips zo schoon mogelijk wordt gehouden in de hele keten. Als ontdoeners en bedrijven gips gescheiden houden van cellenbeton, steenachtig afval en ander afval dan bevorderen zij zowel de recycling van gips als de recycling van andere fracties van bouw- en sloopafval.

5.2 Toelichting op de minimumstandaard

De onderstaande tabel vat de verwerkingsopties samen die op basis van de minimumstandaard vergund kunnen worden. De paragrafen onder de tabel geven meer uitleg en detail op die verschillende verwerkingsopties en geven ook meer informatie over de minimumstandaard uit paragraaf 2.

Afvalhiërarchie	Samenvatting
Hergebruik (als vorm van preventie)	Bij hergebruik is geen sprake van afvalverwerking. In [paragraaf 6.1 'afvalstof of niet-afvalstof']] zijn de mogelijkheden voor hergebruik beschreven als die bekend zijn.
Voorbereiden voor hergebruik	Voorbereiden voor hergebruik van gipsplaten of gipsblokken kan mogelijk zijn als het gaat om productieafval of om bouwmaterialen die in goede staat vrijkomen bij sloopactiviteiten en het gips niet verontreinigd is. Voorbereiden voor hergebruik is op basis van de minimumstandaard toegestaan.

Recyclen	Als afvalgips voldoende zuiver is en niet te nat, dan is recycling mogelijk en dus de minimumstandaard. Bijvoorbeeld door het recyclen tot gipskartonplaten, gipsvezelplaten, gipsblokken, gietvloeren en stucadoorsgips. Een vracht gips met verontreinigingen kan worden gesorteerd, tenzij in het gips asbest of andere gevaarlijke stoffen of teveel vocht zit.
Andere nuttige toepassing	Andere nuttige toepassing is alleen toegestaan voor niet recyclebaar gips. De mogelijkheden hiervoor zijn beperkt.
Verbranden als vorm van verwijderen	Verbranden van niet-recyclebaar gips is geen geschikte verwerking, omdat dit afval geen calorische waarde heeft.
Storten	Voor gips geldt een stortverbod. Storten van gips kan bovendien milieuhygiënisch bezwaarlijk zijn door de hoge uitloging van sulfaat.

5.2.1 Voorbereiden voor hergebruik

Vorbereiding voor hergebruik betreft het nuttig toepassen door controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten, die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze zullen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is. Vorbereiding voor hergebruik van niet verontreinigd gipsafval is mogelijk. Bijvoorbeeld als het gaat om gipsplaten of gipsblokken die bij sloopwerkzaamheden vrijkomen en niet vermengd of verlijmd zijn met behang, tegels, stucwerk, cellenbeton of andere bouwmaterialen. Dit gips kan als tweedehands bouwmaterialen worden gebruikt. Het voorbereiden voor hergebruik van tweedehands bouwmaterialen door handelaars van tweedehands bouwmaterialen is overigens niet vergunningplichtig (*art. 3.190 Ba*).

5.2.2 Recyclen

De minimumstandaard voor gips is recycling. In het algemeen betreft dit het verwerken tot bouwmaterialen van gips.

5.2.2.1 Recyclen tot gips(producten)

In het rapport 'Concretiseren omstandigheden die recycling als minimumstandaard verhinderen' (RHDHV, 2022a) staat dat het recyclen van zuiver gips in principe altijd mogelijk is. In Nederland zijn meerdere recyclingbedrijven van gips actief. Het verwerken van gips bestaat uit voorsorteren en verder zuiveren en verkleinen:

- Voorsorteren betreft het afscheiden van verontreinigingen, zoals gasbeton, vezelplaten, glas, bitumen, gipsplaten met aluminiumbekleding, gipsplaten met loodbekleding, gipsplaten met vinylbekleding, gipsplaten met laminaatbekleding, gipsplaten met isolatiemateriaal, cementplaten, pleister met kalk, pleister gebonden met paardenhaar en andere (bouw)materialen. Voorsorteren kan bij recyclebedrijven, maar ook bij sorteerbeidrijven plaatsvinden.
- Na het voorsorteren resteert gips dat alleen nog karton en schroeven bevat en hooguit kleine hoeveelheden houten latjes en/of stukjes kunststof. In de zuiveringsstap vindt mechanische afscheiding van deze verontreinigingen plaats en vervolgens het verkleinen van het gips. Bij dit proces resteert fijn gipspoeder dat hoofdzakelijk wordt afgezet bij de gipsproducenten.

Gips is niet geschikt om te verwerken tot bouwstof, vanwege de uitloging van sulfaat.

5.2.2.2 Gebruik als meststof

Gipsafval bevat kalk en dat is een waardegevend bestanddeel van mest. Het gebruik van gipsafval als meststof is recycling en moet passen binnen de [Meststoffenwet](#) of de [Meststoffenverordening](#).

5.2.2.3 Wanneer gips niet-recyclebaar is

De minimumstandaard recycling geldt niet als het gips niet recyclebaar is. Dit kan in de volgende twee situaties het geval zijn:

Afvalstoffen zijn *door de aard en samenstelling* technisch niet te recyclen. Sommige afvalstoffen zijn zodanig vervuild dat verbranden of storten de enige verwerkingsoptie is, ook al zou het materiaal van deze afvalstoffen als het niet vervuild was voor een groot deel gerecycled kunnen worden. Gipsafval is in ieder geval niet recyclebaar als dit afval:

- een vochtgehalte van meer dan 10% bevat;
- een verontreiniging met gevaarlijke stoffen of asbest bevat; of
- bestaat uit gipsplaten die verlijmd zijn met isolatiemateriaal.

Daarnaast blijkt uit het rapport 'Concretiseren omstandigheden die recycling als minimumstandaard verhinderen' (RHDHV, 2022a) dat bedrijven bepaalde verontreinigingen uit het gipsafval kunnen sorteren of afscheiden. Het gaat dan om vezelplaten, glas, bitumen, gipsplaten met aluminiumbekleding, gipsplaten met loodbekleding, gipsplaten met vinylbekleding, gipsplaten met laminaatbekleding, gipsplaten met isolatiemateriaal, cementplaten, pleister met kalk, pleister gebonden met paardenhaar, cellenbeton en andere (bouw)materialen. Indien bovenstaande verontreinigingen niet afgescheiden kunnen worden, bijvoorbeeld vanwege een te kleine deeltjesgrootte, dan is het gips eveneens niet-recyclebaar.

Recyclen is relatief duur als sprake is van bepaalde (specifiek verontreinigde) afvalstoffen. De grenswaarde wanneer sprake is van "te duur" ligt bij € 265,- per ton afval. Paragraaf 2.4.1 'de minimumstandaard kent uitzonderingsbepalingen' van de [[Leidraad gebruik minimumstandaard](#)] beschrijft de wijze waarop een bedrijf dit moet aantonen. Welke kosten bij de berekening van het bedrag van 265,- meegenomen mogen worden, staat beschreven in [[paragraaf 5.3.2 'wat valt binnen het grensbedrag € 265,-?'](#)] van het hoofdstuk 'gebruik van het kostencriterium'. Als deze afvalstoffen om dezelfde reden voor een andere wijze van verwerken worden overgebracht (van of naar Nederland) moet het kennisgevingsdossier de informatie bevatten die staat beschreven in [[paragraaf 5.4 'export en de grenswaarde van €265,- per ton'](#)] van het hoofdstuk 'gebruik van het kostencriterium'.

De reden van opname van het criterium van € 265,- per ton afval in de minimumstandaard van dit plan is dat het recyclen van gipsafval vaak mogelijk is, maar dat méér verontreinigingen méér sorteerwerk betekenen. En dat betekent dus hogere verwerkingskosten. Uit het rapport 'Feitenonderzoek Recycletarief - Een onderzoek naar 32 afvalstromen' (IPR-Normag, 2023) blijkt dat dit tarief redelijk is, omdat de kosten voor recycling variëren van €30 tot €105 per ton.

5.2.3 Andere nuttige toepassing

Voor recyclebaar gips kan het bevoegd gezag geen vergunning verlenen voor andere vormen van nuttige toepassing, omdat dit laagwaardiger is dan de minimumstandaard. Andere vormen van nuttige toepassing kunnen wel toegestaan worden voor niet recyclebaar gips. Dit gips dient dan wel geschikt te zijn om primaire materialen te vervangen die anders voor die functie hadden moeten worden gebruikt.

Verwerkers die gips afval verwerken waarvoor is aangetoond dat het niet recyclebaar is, nemen in het acceptatiebeleid op dat ze dit gips alleen accepteren als is aangetoond dat de afvalstoffen niet voor recycling geschikt zijn of, dat recyclen duurder is dan € 265,-/ton. In het acceptatiebeleid moet zijn aangegeven hoe dit door bedrijven moet worden aangetoond en hoe de verwerker dit administreert. Daarbij baseert de verwerker zich op het toetsingskader van paragraaf 2.4.1 van de [[Leidraad gebruik minimumstandaard](#)].

5.2.4 Verbranden als vorm van verwijderen

Verbranden voldoet aan de minimumstandaard voor niet-recyclebaar gips, maar is geen geschikte verwerking. Gips is immers niet brandbaar. Bovendien heeft verbranding van gipshoudend afval nadelige effecten, omdat het zwavel uit de rookgassen moet worden afgescheiden en door de uitloging van sulfaat uit de bodemassen.

5.2.5 Storten

Voor gips geldt een stortverbod op grond van categorie 35 van artikel 1, lid 1, van het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) (Bssa). Voor niet recyclebaar gips kan het bevoegd gezag een ontheffing van dit stortverbod verlenen als recyclebedrijven hebben verklaard dat recycling niet mogelijk is. Zie voor meer informatie de [[Leidraad ontheffing stortverbod](#)].

Van storten is overigens ook sprake bij het op of in de bodem brengen van gipsafval dat geen EU-bemestingsproduct is of geen bemestende waarde heeft of als het op of in de bodem brengen in strijd is met het Besluit gebruik meststoffen of met §4.116 van het Bal.

Meer informatie over de stortverboden staat in [[hoofdstuk opstellen en uitvoeren stortverboden](#)].

5.3 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Voor gips zijn geen ZZS gevonden¹ die in concentraties boven de concentratiegrenswaarde (cgw) in [tabel 1] van 'hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen' kunnen voorkomen. Dit betreft een momentopname van beschikbare kennis. Op enig moment kan nieuwe informatie beschikbaar komen, door nieuwe of betere metingen maar ook doordat het gebruik van zorgstoffen in grondstoffen en producten verandert.

6. Overige informatie

6.1 Afvalstof of niet-afvalstof

In een circulaire economie gaan zo min mogelijk materialen verloren. Voor steeds meer residuen, gebruikte producten of afvalstoffen wordt een veilige, zinvolle en zo hoogwaardig mogelijke toepassing gezocht. Daarbij wordt steeds vaker de vraag gesteld of een materiaal een afvalstof is, of nog moet blijven. Voor het werken met afvalstoffen gelden namelijk specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist in verband met de veiligheid voor mens en milieu. Bovendien mag niet zomaar elk bedrijf met afvalstoffen werken en ook bij (grensoverschrijdend) transport is de status van belang.

Het begrip 'afvalstof' moet ruim worden uitgelegd. In beginsel kan elke stof of elk voorwerp een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan ontdoet, wil of moet ontdoen. Meer informatie over het zelf maken van deze beoordeling, is te vinden in [hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof] van het CMP en de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#).

Voor gips volgt hier een aantal specifieke aandachtspunten bij de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Deze aandachtspunten beschrijven niet het volledige beoordelingskader.

Bijproduct

Bij de vervaardiging van gipsproducten komt restmateriaal vrij. Zolang dit materiaal voldoet aan alle stof- en productwetgeving en technische voorschriften kan het materiaal weer opnieuw worden ingezet voor de productie van gipsproducten. Voor de beoordeling of sprake is van een afvalstof of ~~bijproduct~~ zal per geval een afweging moeten worden gemaakt op basis van alle feiten en omstandigheden van dat geval en aan de hand van de voorwaarden van artikel 1.1 lid 4 [Wet milieubeheer](#).

Einde-afvalstof

Gipsplaten of gipsblokken die vrijkomen bij sloopwerkzaamheden betreffen vrijwel altijd een afvalstof. Alleen indien bij opdrachtverlening voor het slopen door de houder al bekend is waar de gipsplaten of gipsblokken opnieuw gebruikt gaan worden en de gipsplaten of gipsblokken geen verdere bewerking hoeven te ondergaan, is er mogelijk geen sprake van een afvalstof. In de sloopketen kan worden beoordeeld dat de gipsplaten of gipsblokken opnieuw kunnen worden ingezet. Deze beoordeling vindt idealiter zo vroeg mogelijk plaats, nog vóórdat gesloopt wordt. Als duidelijk is dat de gipsplaten of gipsblokken nog hergebruikt of gerecycled kunnen worden, dan wordt er immers zorgvuldiger gesloopt. Als deze stap niet door de sloper gezet wordt dan kan de bouw- en sloopafvalinzamelaar deze beoordeling ook nog uitvoeren. Nadat het voorbereiden voor hergebruik, of de recycling is afgerond, kan aan de hand van de voorwaarden van artikel 1.1 lid 6 [Wet milieubeheer](#) (Wm) en [hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof] een beoordeling worden gemaakt of er sprake is van ~~einde-afval~~, op basis van alle feiten en omstandigheden van dat geval.

Op de markt als niet-afvalstof

In alle gevallen geldt dat wanneer gips als niet-afvalstof op de markt wordt gebracht (al dan niet direct of na nuttige toepassing), het minimaal moet voldoen aan de geldende productregelgeving. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan [REACH](#), de [POP-verordening](#) en de eisen volgend

¹ Bron: SGS Intron, 2019, ZZS in afvalstoffen.

uit de Warenwetgeving. Voor het inzetten van gips als bouwstof moet ook gedacht worden aan de eisen uit het [Besluit activiteiten leefomgeving](#) en het [Besluit bodemkwaliteit](#).

6.2 Terugwinnen van kritieke materialen

Kritieke materialen zijn grondstoffen als metalen en mineralen die van significante economische waarde zijn en waarvoor een verlaagde leveringszekerheid bestaat omdat de EU in hoge mate afhankelijk is van niet-EU landen. In sommige afvalstoffen zitten deze kritieke materialen. Uit bepaalde afvalstoffen kunnen deze materialen worden teruggewonnen of zijn daartoe ontwikkelingen gaande. We spreken dan van 'potentieel terugwinbare kritieke materialen'.

Gips bevat naar verwachting geen potentieel terugwinbare kritieke materialen. Deze afvalstof wordt in het rapport 'Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3' (TNO, 2023) niet genoemd als kansrijke afvalstof hiervoor.

In [[paragraaf 2.3.6 'kritieke materialen en hoogwaardigheid'](#)] van hoofdstuk 'recycling van afvalstoffen' van het CMP staat meer informatie over kritieke materialen in relatie tot afvalverwerking.

6.3 BREF in relatie tot minimumstandaard

De minimumstandaard voldoet aan de BBT-referentiedocumenten (BREF's) die zijn opgesteld in het kader van de Richtlijn industriële emissies (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In het rapport [rapport] is het resultaat van deze toetsing weergegeven.

Deze toets wordt uitgevoerd zodra de minimumstandaarden vaststaan. Dat is pas na het verwerken van de inspraak op het ontwerp-afvalplan.

6.4 Bronvermelding

Voor dit onderdeel van het CMP zijn de volgende documenten gebruikt:

- Tauw 'Interventies voor stimulering van de afzet van recyclestromen' d.d. 26 augustus 2020
- RoyalHaskoning DHV (2022a). [Concretiseren omstandigheden die recycling als minimumstandaard verhinderen](#).
- RoyalHaskoning DHV (2022b). [Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing](#).
- TNO (2023). [[Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3](#)].
- SGS Intron (2019). [ZZS in afvalstoffen – update 2019](#).
- IPR Normag (2023). [[Feitenonderzoek Recycletarief - Een onderzoek naar 32 afvalstromen: marktwerking, kosten en opbrengsten en doorwerking naar het CMP](#)].

Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig geactualiseerd.

Op dit moment worden er geen ontwikkelingen voorzien die kunnen leiden tot wijzigingen in de toetsingskaders van dit afvalplan.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [hoofdstuk wat is het CMP](#).